

1923-10-31

AFSENDER

Joakim Skovgaard

MODTAGER

Thomas Laub

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Arkivplacering:

Mappe 146 nr. 4

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

Fora Laub 28/10 23 til afskrift
Kare Skovgaard. Det de har skrevet er - set fra en side - både kært
og rent. Men jeg har i virkeligheden en hel anden opfattelse af viserne.
Den er måske gammeldags baralig, men jeg tror den er rigtig.
Viserne handler ikke om andet end det ordene lyder på. De der hører
dem trode på traldom, på onde stelmødre, på forgørelse o.s.v. Og på
grundlag af denne overtro, som vi ikke deler, skilte de på de herligste
skildringer af menneskeliv, i den skønneste form, både i ordvalg, ordkling,
versmål, melodier, sådan at vi ikke har noget dejligere på dansk
og ikke noget mere dansk.
Man er der jo ikke noget i vejen for, at man, når man vil forklare et eller andet
ændeligt, kan bruge viserne lignelsesvis, som billeder. Det har man
lov til. Men man må vide, at når man sætter det man vil forklare, ind i viserne
som hørte det til dem, så digter man om på dem. Den forudsætte er vist af
og til gjort i folkelige foredrag. Man kan klare det man taler om, ved at
bruge lignelser hentede fra viserne, men man klarer ikke viserne, man
forplumrer dem, når man kun vil forstå dem som allegorier eller symboler
på noget andet, selv om det er nok så ændeligt. - Den slags kender vi
fra anden kunst. Det siges at der er dem der mener, at deres oprigtighed
ved rådhuset - indtrykker kampen mellem den gamle kerne og det nye
i Lede Rikshærens. Jeg tænker, de mener at denne tale just ikke lytter
til forståelse af kunstværket, - selv om ikke kan fornuftigt faldt at hente
en lignelse fra dette kunstværk, når de vil belyse et eller andet. - f. ad =
H.L.
Stemning
Det jeg her siger gælder også om "Jomfruen i kindskum". Denne vise er jo
meget dunkel - om fordi den skal være dunkel - eller fordi noget i fortæl-
lingen er faldet bort. Vist er det, at denne dunkelhed, for mig i det
mindste, bidrager til at øge den tunge vemodige stemning der når det
højeste punkt i de to dejlige klagevers til sidst. Ved siden af al denne
dejlighed siger jeg: Skriv med al tale om skyld, al forklaring og al moral-
isering. Visen står højt over alt dette.
Et andet eksempel på min synsmåde:
Se kender i: Ræven flyver om aften,
om dagen den ikke må,
den skal have de onde bytte,
de gode kan ikke få. - Men ræven flyver om aftenen.
Sammen med sin melodi (og de følgende vers) giver denne begyndelse af
visen det vidunderligste udtryk for en vis side af menneskelivet, af
stemning livet (- jeg skal vel vægte mig for at forklare denne side, mine

og vil endelig sige "med siden af visens —" — Nu tænker jeg, at i tidernes løb, den ene danske efter den anden har brugt denne begyndelse som udladning for den sang der tyngede dem. Det har de haft lov til. Men hvis disse danske så har sagt: De årsager der valgte min sang, var også årsager til digtets fremkomst og digtet handler om dem, — ja så digtede de.

Blave jeg har forklaret mig tydeligt. Man jeg synes i virkelig heden, at kunsten hvarken visernes- eller dens- forklares ved at gøres til billeder på noget der ligger udenfor dem. Demus Th. L.

Efter modtagelsen af foranførte brev fortrækker jeg, efter den røde streg at fortsætte således.

Mine billeder er oprindeligt malede som forarbejder til værniger bestemte for dronningens sal på Christiansborg, hvortil jeg fandt det mest passende at tage motiver fra vor skønneste og mest danske poesi, de lå lige for min lyst, og mine søner nærmest.

Siden bestemt værnigerne til en anden sal, et opholdsværelse foran tronsalen. Jeg finder det fuldt så passende, at selve malerierne nu ophænges for at tjene festsalen hvor blomster af Danmarks ungdom samles i eget hus. De yngre søner kan de dog ikke se, og de er vel værd at kende og bo i blandt.

Det kan ikke nytte at ville have for sig historiemalerier af mig; ved over min forfærdigste historie i billeden, har jeg vel ikke dykket historie fremstilling inden jeg var død.

Danske ungdom, danske poesi, danske kunsten med kunne passe for hinanden. Videre har gennem århundreder stået dens prøve, hans udførelse i maleri gør det, skal det nok vist sig, at billederne vil føles hjemlige.

medlys efter Wejs

3/10 23 E.S.

Hermed uddrag af de benyttede viser.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 146 Nr. 4